Den hvita katten

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

DEN HVITA KATTEN. STOCKHOLM
Sigfrid Flodins förlag

Den hvita kattan.

Saga.

——

Berättad på vers
af
Mathilda Langlet.

————

Det var en gång en konung, som mången är väl det, Men hvar hans kungarike var beläget Det kan jag icke säga, jag der om intet vet: Min läsare! ursäkta mig benäget! Den kungen han var gammal och hade söner tre, Och dem han hade ämnat sitt kungarike ge, Dock ej förr än han sjelf uppgifvit andan.

Då kom en elak hofman och hviskade som så: Att prinsarne allredan ville ärfva, Och att de alla tre efter kronan månde stå Och ville gamla konungen förderfva. Det talet kungen trodde och hittade ej på Att fråga sina söner om det förhöll sig så, — I sagor dragas kungar lätt vid näsan. —

Då sände kungen genast till sönerna ett bud Och lät dem samma dag inför sig kalla; Och sedan först hans härold tre gånger ”äskat ljud”, I nåder täcktes konungen befalla, Att den utaf hans söner, som innan året gått Den minsta hund i verlden uti sin ego fått, Han skulle också riket få och kronan.

Af prinsarne de äldsta förslaget funno bra. Och strax de började att leta hundar; Den tredje troligtvis vill ej något rike ha, Han går och ”drömmer” blott i gröna lundar; Men så en söndagsmorgon han sadlar sjelf sin häst Och rider ut i skogen, som honom hågar bäst. Och lemnar hvita gångarn lösa tyglar.

Jag vet ej huru länge i skogen hästen gått, Och prinsen visste det nog ändå mindre; Han stannade vid portarne till ett präktigt slott, Som stodo öppna, visande dess inre. Der lyste tusen vaxljus i gyllene gemak, Och stora speglar räckte emellan golf och tak, Och glada röster ropade: välkommen!

Nu vaknar också prinsen ur sina drömmar opp Och häpna blickar rundt omkring sig kastar; Men hästen var beslutsam, och uti kort galopp Till slottets borggård utan krus han hastar. Der stannar han vid stallet, och der steg prinsen af Och litet grand förlägen till salen sig begaf, Hvars öppna dörr tycks honom till sig bjuda.

Välkommen! ropas åter, men ingen kan han se, Blott här och hvar der skymtar ett par händer, Af dem dock ingen synes ett handslag vilja ge, Men fram de komma hvart sig prinsen vänder; De knäppa upp hans kappa, de torka af hans skor Och hänga kring hans hals en guldkedja tung och stor Och gnida in hans lockar med pomada.

Af samma händer ledes han se'n uti en sal, Der middagsbord för två han finner dukadt, Med silfver och kristaller och vaxljus utan tal, Precis som man om jul'n hos pappa brukat; Men här det tycktes vara liksom i hvardagslag, Och prinsen sträckte ut sig med riktigt välbehag Uti en gyllne stol med sammetsdvnor.

Nu öppnas dubbeldörrarna med buller och med bång Allt för en djupt beslöjad snöhvit katta, Klädd i en sammetsklädning med släp, och snörd och trång, Och prinsen knappt kan låta bli att skratta, Då kattan slår upp floret och plats vid bordet tar Och säger högst förbindligt: "Min prins, välkommen var! Tag, hvad vårt ringa hus förmår, till godo!”

När prinsen slutat spisa, stå händerna tillreds Att honom föra in i sofgemaket; En präktig brysselmatta framför hans fötter breds, Och silfverlampan tändes uti taket, Och prinsen somnar in vid en englaskön musik Och drömmer troligtvis att han är i himmelrik - Man drömmer ljuft på mjuka sidendynor.

Om morgonen, helt tidigt, af jagtsignalen väckt, Knappt prinsen hunnit öppna sänggardinen, Så komma af sig sjelfva marscherande helt käckt Hans fogelbössa först, och se’n karbinen; Och samma hvita händer, som togo gästen mot, De kläda honom nu ifrån hufvud och till fot Uti en jagtdrägt, röd, med guldgaloner.

De föra honom sedan på slottets borggård ned Fram till en häst, hvars hofvar marken skrapa; Den hvita kattan också på jagten följer med, Hon rider på en grant uppbetslad apa; Men omkring dem församlar sig nu en väldig skock Af väl fem hundra kattor, som skola jaga ock; En dylik jagt har prinsen aldrig skådat.

Väl blåses det signaler att jagten börja skall, Men prinsen icke alls behöfver jaga; Fem hundra kattor hinna väl med i alla fall Ett par tjog harar innan qvällen taga; Och prinsen, fastän eljest bekant som skicklig skytt, Fann detta sätt att jaga så eget och så nytt, Att han förblef åskådare allenast.

Så flydde denna dagen, och när den nästa kom, Ett annat nöje kattorna upptänkte, Och prinsen glömde bort att till hemmet vända om, På rike och på krona han ej tänkte; Han trifdes här så väl i de gyllene gemak, Och snart bland våra kattor det var en afgjord sak, Att prinsen skulle stanna för beständigt.

Och sjelfva hvita kattan — hvem skulle väl det trott? Hon blef hans allra käraste väninna; Rätt snart han hela året i slottet hade bott Och aldrig tiden långsam kunnat finna. Ty kattan var en dam utaf allra bästa ton. Och hon förstod att föra en fin konversation Och dertill gaf hon ståtliga supéer.

En dag, om kattans hals fick han se en medaljong Och deri ett porträtt, som var hans eget. ”Ja, den historien skall jag berätta dig en gång," Den hvita kattan sade, smått förläget. ”Men säg mig nu, hur var det? En hund du skulle ha Att visa för din pappa?" — "Förr’n året lyktat, ja, Men derpå aldrig mera nu jag tänker.”

Kors”, sade kattan, ”du skall väl också vara med, Du har ju rätt till riket som de andra; Du vet väl att en hvar är sin egen lyckas smed, Och ett försök — det kan ju ingen klandra! Se här har du ett ollon: det skall du knäcka då, När inför eder konung ni allesamman stå, Så får du se hvad deraf sedan blifver.”

Så sagdt, så gjordt; vår prins inför gamla kungen står Med ollonet i handen, väl bevaradt; Ej mycken framgång just af sitt äfventyr han spår, Och tänker att han resan kunde sparat, Helst när hans begge bröder nu framför tronen gå Och visa ett par hundar, mer än otroligt små, Med halsband af juveler och koraller.

Nu knäcker han sitt ollon, och — *hast du mir gesehn!* Hvad ingen menska väl sig förestälde! Derur då springer genast ett djur på fyra ben, En hund, en riktig liten hund, som skälde! Och tänk, han var så liten, att genom kungens ring Han hoppar fram och åter så lätt som ingenting, Och kronan så den yngste prinsen vunnit.

Men kungen börjar mumla, att något återstår, Att än ett prof det kunde nog behöfvas. ”Ty ej så lätt,” han sade, ”man sig en krona får; Dertill behöfver annan idrott öfvas. Den af er, som kan skaffa mig inom natt och år Fem hundra alnar kammarduk, som genom ögat går Af denna nål, skall kronan få och spiran.”

Vår prins ej mycket länge funderar häruppå; Han genast sig till kattans slott begifver, Och mötes der med glädje af alla kattor små. Och hur det gått med riket, strax beskrifver, Och undrar hvar det fins någon kammarduk så fin — "Jo,” säger kattan, ”här växer allra bästa lin, Och mina tärnor, de förstå att spinna.

Var bara lugn, min prins, ty när dagen inne är, Att skaffa kammarduk jag mig förbinder, Igenom hvarje nålsöga, man kan visa der, Den dragas kunna skall förutan hinder.” Och prinsen strax sig lugnade, allt uppå kattans ord, Och red och drack och jagade och åt vid hennes bord. Allt mer och mer förtjust i sin värdinna.

Långt förr än han den sniken ens hade tänkt uppå, Så var den stora dagen redan inne Då till sin faders kungsgård han åter borde gå, Och denna gång han gick med muntert sinne; De andra prinsarne med sin kammarduk allt re’n Vid tronen stå och vänta: *vår* prins är något sen Och har en liten valnöt blott att bära.

Nu bäres nålen fram, som man väl förvarat har I kungliga skattkammaren, förseglad, Och tänk att den befins ackurat sådan den var, Men så har dörren också varit reglad. De båda äldsta prinsarne nu skola träda på Sin kammarduk: ogörligt! De få den ej att gå Igenom ögat uppå denna nålen.

Den yngste prinsen har mellertid sin valnöt knäckt, Men dermed blott en hasselnöt han vinner; Han knäcker äfven den, men blir allvarsamt förskräckt Då han en körsbärskärna deri finner. Men hela hofvet hånler: deraf han repar mod Och knäcker kärnan lugnt, som om saken han förstod, Och se! Derur han kammarduken drager.

Att den gick genom nålsögat kan en hvar förstå, Men kungen ville krångla nu, som ständigt; Och strax ett tredje vilkor han hittade uppå, Och kom så ifrån saken helt behändigt. Han sade: "Den af eder, som nästa år för hit Den skönaste prinsessa, skall få hvar enda bit Af riket, med allt hvad som dertill hörer.”

Den yngsta prinsen åter den närmsta vägen tog Till gyllne slottet och sin hvita katta, Och när han nämnde vilkoret, tycktes det hon log — En katta kan ju icke gerna skratta — ”Nå, det är ju en småsak,” sad’ hon, ”att hitta på; Den skönaste prinsessan skall du helt säkert få, Om blott du lyder mig till punkt och pricka.”

Det lofvade strax prinsen, och fäste det med ed, Ty så vill kattan hafva det nödvändigt; Och under lek och nöjen å nyo året skred. Och prinsen var god vän med kattan ständigt; Och aldrig nånsin märker han, hur dagarne gå, Men kattan hon är den, som den saken tänker på Och säger till att året nu är lidet.

”Nu har du,” sade hon, ”lofvat lyda mig i allt, Och mins, att dyra eder du har svurit; Och hittills har du nog också gjort hvad jag hefalt, Och inga hinder har du föreburit. Nu skall du taga svärdet och hugga af min hals, Och sedan svansen.” — ”Ack! nej, det kan jag inte alls, Det är omöjligt!” prinsen skrek förtviflad.

”Mins du ej dina eder?” nu kattan sade strängt. ”Din sak är lyda: min är att befalla. Se, detta svärd just derför jag vid din sida hängt; Mitt lif är just hvad död de andra kalla. Se så, drag svärdet, hugg! Har jag tagit fel på dig? Och har i en pultron jag ty värr förälskat mig?” Och här begynte kattan bittert gråta.

Det tålde icke prinsen; sitt svärd han tappert drog Och sig att lyda order strax beredde; Det tunga svärdet höjde, och blundade och slog — Och se! ett underverk på stunden skedde; I kattans ställe stod en prinsessa underskön. ”Min räddare!” hon sade. ”nu skall du få din lön!” Och hvita handen blygt åt prinsen räckte.

Men nu med prinsens smärta var det förbi på stund, Han ej sin lycka nogsamt kunde prisa; Han kyste sin prinsessa på kind och rosenmund, Och glömde att hon brukat råttor spisa. "Men,” sade han, ”min älskling, min ljufva ros, min skatt, Hur kom det sig att du förr var skapad som en katt? Det måste du ändå för mig berätta.”

”Jo, jag är en prinsessa, med kungariken tre, Och friare jag hade, långa rader, Men jag ty värr förtörnat en mycket mäktig fé, Som varit förr väninna till min fader. Och hon mig ville gifta bort med en elak dverg, Som var omätligt rik och som bodde i ett berg Och åkte i kalesch, som drogs af drakar.

Bland alla mina friare det fans en enda prins, Som kanske skulle kunnat mig behaga. Han blef af féen tvingad — hur väl jag detta mins! — Att ut till strids mot dverg och drakar draga. Den arme blef besegrad; men icke mig ändå — Det hade dyrt jag svurit — det trollet skulle fä, Långt hellre hade jag mig döden gifvit.

När féen detta märkte, sä blef hon vred besatt Och med sitt trollspö lindrigt hon mig rörde; Se så, hon sade, nu skall jag förvandla dig till katt, För det du min förmaning icke hörde. Och så skall du förblifva, till dess en vacker prins, Hvars bild i medaljongen jag här dig gifver fins, Båd’ svans och hufvud modigt af dig hugger.

Och nu, min vän, min brudgum, du mig befriat har Och lossat ur det hårda, trolska bandet! Nu återstår oss endast att resa till din far, Och se hvem som är vackrast här i landet.” Och dervid log prinsessan, så tjusande och skönt, Att prinsen måste bedja att om igen bli lönt För det förtrollningen han lyckats bryta.

Så foro de till hofvet, och så är sagan slut; Ty att prinsessan skönast var af alla Det måste genast medgifvas, utan minsta prut, Och kungen sjelf till hennes fot vill falla. ”Min käre son,” han sade, ”tag kronan du på stund, Ty för en enda kyss af din fästmös rosenmund Jag gerna skänker hela kungariket.”

”Min kung,” prinsessan sade, och fint och godt hon log ”Det land, ni styr så väl, ni bör ej lemna: Jag har sjelf trenne riken och ett för mig är nog: Jag mina svågrar kan till kungar nämna.” Stort bröllop följde härpå: att glädjen stod i tak Behöfver jag ej säga, ty det är afgjord sak Säg, var det inte katten det till katta?

*Norrköping 1875. M. W. Wallber & Comp. Boktryckeri.